

У нинішніх умовах вітчизняна наука залишається надто залежною від загального стану соціальної сфери, однак її завдання – випереджати трансформаційні суспільні процеси, ініціювати перехід країни на інноваційний шлях розвитку. Сучасній нації потрібні наукові школи, а для цього необхідна молодь. Молодь необхідно заохочувати.

Проблеми молоді, її освіти, виховання, участі в суспільному житті перебувають у центрі уваги держави. Зважаючи на те, що соціальний портрет молоді формується під впливом різноманітних суспільно-політичних чинників, зрозуміло, що певні духовні цінності, традиції відіграватимуть для молоді вирішальну роль у знаходженні свого місця в суспільстві.

На думку голови Комітету з державних премій України в галузі науки і техніки Б. Патона, залучення молоді до дослідної роботи – завдання надзвичайно актуальне, оскільки з кожним роком проблема поповнення наукових кадрів загострюється. Водночас єдиним показником інтеграції України у глобальний економічний процес є показник освіти й науки.

Здавалося б, що в умовах фінансової кризи, політичної нестабільності й нестачі фінансування сфери науки сподіватися на розробки, що могли б конкурувати зі світовими лідерами, не доводиться. Однак вітчизняні молоді науковці демонструють протилежне, про що говорить рівень робіт, поданих до комітету у 2011 р. на здобуття премій Президента України для молодих учених¹. Після науково-технічної експертизи 96 представлених робіт і детального обговорення в комітеті 56 кращих з них було допущено до участі в конкурсі на здобуття цієї високої нагороди.

Відбулося громадське обговорення. У комітет надійшло 360 відгуків від установ, організацій і окремих науковців. Понад 800 учених і фахівців дали свої коментарі щодо конкурсних робіт на офіційному веб-сайті комітету. А на сторінках робіт, відкритих на неофіційному веб-сайті комітету, зав'язалися цікаві наукові дискусії, автори робіт вступили в безпосередній діалог щодо обговорення проблемних питань з відвідувачами. Усі відгуки й коментарі було враховано комітетом. За його поданням Указом Президента України № 1111/2011 від 9 грудня 2011 р. присуджено 40 премій Президента України для молодих учених. Лауреатами стали 84 особи, які зробили вагомий внесок у розвиток фундаментальних наук, створили базу для впровадження у виробництво високих технологій, новітніх матеріалів.

---

¹ Премію засновано у 2001 р. для відзначення молодих учених віком до 35 років. Перші два роки присуджувалося десять премій молодим ученим Національної академії наук України, а з 2003 р. ці премії можуть отримувати молоді науковці незалежно від організації, де вони працюють. Указом Президента України від 24 березня 2003 р. № 253 встановлено 25 премій (з них десять премій для молодих учених Національної академії наук України) у розмірі 10 тис. грн кожна. У 2009 р. кількість премій збільшено до 40 (з них 15 премій для молодих учених Національної академії наук України) у розмірі 20 тис. грн кожна.

За 11 років комітетом нагороджено 290 робіт з 69, лауреатами стали 553 молоді науковці.

<...> Аналізуючи нагороджені роботи, звертає на себе увагу те, що останні роки наукові праці хімічно-біологічного і фізико-технічного напрямку є в лідерах робіт, які нагороджено премією. Тільки у 2011 р. – це 28 робіт з 40 нагороджених. Якщо детальніше розглянути списки премійованих робіт, то побачимо, що понад 70 % лауреатів премії мають наукові ступені, а ступінь доктора наук – шість осіб.

Молоді вчені готові запропонувати актуальні напрацювання, які можуть забезпечити ефективну віддачу в галузі медицини, енергозбереження, нанотехнологій тощо.

<...> Премія Президента України для молодих учених – найвища відзнака досягнень молодих науковців у незалежній Україні, яка, без сумніву, сприяє їх самоствердженню в науці в атмосфері здорової конкуренції і створенню ними нових наукових проектів для реалізації своїх амбітних планів в Україні (*Наука – це майбутнє. Майбутнє за молоддю (огляд 2011 р.) // Офіційний веб-сайт Комітету з державних премій України в галузі науки і техніки (<http://www.kdpu-nt.gov.ua>).*